

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto K 12—
pol leta " 6—
četrt leta " 3—
na mesec " 1—10

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Pecamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petit vrsta 14 vln. Pri večkratni inserciji po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto K 18—
pol leta " 9—
četrt leta " 4-50
na mesec " 1-60

Za inozemstvo celo leto " 28—

Upravištvo: Knafljeva ulica 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzjavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Aehrenthalov ekspeze.

S.— Dunaj, 14. oktobra. Ob 3. popoldne je imela ogrska delegacija sejo, v kateri je predložil minister zunanjih zadev grof Aehrenthal svoj ekspeze. Ekspeze začena z zgoznavno aneksijske krize ter se sklicuje na v »rdeči knjigi« sestavljeno zbirko tozadevnih dokumentov, ki so seveda zbrani z diplomatično rezervo.

Glavno vprašanje v aneksijski krizi je bilo stališče Avstrije, da je to zadeva, ki se tiče samo Avstrije in Turčije. Po mnogih težkočah je bilo to stališče splošno priznано, stvarno s strani Turčije z noto od 28. februarja 1909, formalno pa s strani velesil s tem, da so dovolile, da odpade člen XXV. berlinske pogodbe.

Neposredni vzrok za aneksijo Bosne, ki je Avstrijo vodil do tega koraka, so bile nejasne politične razmere, ki so že 1866. leta v vojski med Avstrijo in Nemčijo in tudi v razmerju med Rusijo in Japonsko imele tako dalekosežne posledice. Treba je bilo napraviti pred razvijajočo se Turčijo, v kateri je napočila z novo ustavo tudi nova doba ekspanzivnosti, in Avstrijo popolnoma elara pacta. Danes lahko podpiramo novi režim v Turčiji s popolnoma objektivnega stališča in to priča, da je imela aneksija dober vpliv in da je utrdila dobre odnose. To naše prijateljstvo se tudi v Turčiji popolnoma priznava. Kretske vprašanje je za nas le toliko zanimivo, da smo mnjenja, da se državnopravne spremembe ne smejo vršiti brez dovoljenja drugih držav.

Stiki z vsemi drugimi državami so dobri. Zadnji dogodki pričajo, da ima avstrijska zunanja politika realno podlago. Moji sestanki z nemškimi in italijanskimi državniki so iznova pokazali soglasje naših nazorov. Naša politika pa bo osredotočena tudi v naprej pred vsem na zvezo z Nemčijo in Italijo, ne da bi pri tem trpeli stiki z drugimi državami. Trozveza ni naperjena proti nobenemu. Popolnoma objektivno stališče napram drugim državam, to je naše geslo, in želimo, da isto stališče zavzemajo tudi druge države proti nam. Mirna in konsekvatna politika naj nas tudi v bodoče obvaruje vsakih komplikacij.

V Orientu mora ostati ravnotežje. To je historična naloga naše podonavske monarhije, da pa tej nalogi popolnoma zadosti, je treba važnih gospodarskih stikov z našimi jugovzhodnimi sosedi.

Predpogoji za to so že podani.

Naša monarhija mora voditi v orientu pravo trg. politiko, ki vsebuje marsikatero težkočo, katere pa je treba premagati. Začetek je podan v trgovinskih pogodbah s Srbijo in Rumunsko in v tozadevnem sporazumu s Črno goro. Tudi revizija sedaj obstoječe trgovinske pogodbe z Bolgarsko je v to potreba.

Na podlagi principov v entente-protokolu se mora stopiti tudi s tur-

ško državo v zvezo radi trgovinske pogodbe. Te trgovinske pogodbe so najuspešnejše sredstvo dobrim političnim razmeram na Balkanu.

Da ogrejemo, da pospešimo te dobre razmere, smo simpatično pozdravili proklamacijo Bolgarske in Črne gore za kraljestvo.

Casi krize so prešli, treba je torej sedaj čim vplivnejše napraviti naše velesilno stališče. Zato naj delegacije odobre vojni in mornariški proračun.

S.— Dunaj, 14. oktobra. Vtisk Aehrenthalovega ekspezeja je na vseh straneh slab. Tudi vladne stranke so sprejele ekspeze z mešanimi čuvstvi. Izjavljajo pa agrarci, da dobro čutijo v njem opomin, da sedanja avstrijska agrarna politika in pod agrarnim vplivom stoječa zunanja politika monarhije ne more doseči uspehov, zlasti na Balkanu, ker je naravna ovira vsakega ugodnejšega trgovskega stika z balkanskimi državami.

V slovanskih krogih se zlasti graja površnost ekspezeja v omenitvi stikov z drugimi državami. S te strani se pričakuje tudi najstrožja, obsojajoča in uničujoča kritika. Poslanec dr. Kramar bo danes kot prvi govoril v avstrijski delegaciji. Njegova izvajanja se radi tega pričakujejo z veliko napetostjo.

Diference med avstrijsko in ogrsko vlado.

F.— Dunaj, 14. oktobra. Ogrski finančni minister Lukacz je imel včeraj ob 11. konferenco z avstrijskim finančnim ministrom Bilinskim, ki je veljala zlasti bančnemu vprašanju, katero pride tudi v današnji konferenci, ki se vrši med obema ministrskima predsednikoma in obema finančnima ministroma, na razgovor. V merodajnih ogrskih vladnih krogih se poudarja, da je nastopil v bančnem vprašanju, zlasti glede ogrske zahteve, da naj se ugotovi plačevanje v gotovini, jako kritični položaj. Ogrska vlada od te svoje zahteve nikakor ne more odnehati intudi ni pripravljena, predložiti ogrskemu državnemu zboru zakone v podaljšanju bančnega privilegija, ako se jej ta njena zahteva v zakonu ne zajamči. Ako bi se torej ne moglo doseči soglasja med obema vladama, potem bode seveda ogrska vlada izvajala iz tega konsekvence.

Praga proti dvojezičnemu uradovanju.

G.— Praga, 14. oktobra. Včeraj popoldne je bila posebna deputacija občinskih svetnikov mesta Praga, kateri je načeloval župan dr. Groš, pri načelniku češkega konservativnega veleposestva grofu Franu Thunu ter ga prosila, da naj se češko konservativno veleposestvo zavzame za to, da si kraljevsko mesto Praga varuje pravico samodoločbe jezikovnega poslovanja. Grof Thun je izjavil, da po njegovem mnenju zavzema Praga kot deželno stolno mesto iz-

jemno stališče in da bi torej že morala dovoliti mesto tudi nemškemu jeziku, sicer pa da bo zahteve praškega mesta predložil svojemu klubu.

Zvišanje deželnih odbornikov v češkem deželnem odboru.

G.— Praga, 14. oktobra. Češki poslanci se protivijo nemški zahtevi, da naj se zviša število deželnih odbornikov v češkem deželnem odboru od 10 na 13 zlasti iz tega vzroka, ker bi bili potem Čehi v deželnem odboru v manjšini. Veleposestniki in Nemci bi imeli namreč po tem načrtu več odbornikov kakor pa češke narodnostne stranke.

Moravski deželni zbor.

B.— Brno, 14. oktobra. Moravski deželni zbor je obravnaval v včerajšnji svoji seji nujni predlog poslanca Fiedlerja, naj se dovolijo in dajo posameznim občinam ob priliki raznih priprav za zabranitev kolere podpore iz deželnih sredstev. Ko je prišlo na vrsto poročilo deželnega odbora, da naj se nakaže češki dekliški akademiji, odnosno češki ženski realni gimnaziji v Brnu podpora 4000 K, so se nemški poslanci odstranili ter zahtevali konstatiranje sklepčnosti. Deželni glavar je moral konstatirati nesklepčnost, na kar se je seja končala in se nadaljeje danes.

Koroški deželni zbor.

B.— Celovec, 14. avgusta. Koroški deželni zbor je sklenil včeraj v svoji seji prevzeti pogojno za 120.000 kron akcij lokalne železnice Trg-Himmelsberg. Dr. Lemisch je poročal nato o deželni zadružni zvezi (nemško-nacionalna). Deželni zbor je dovolil tej zvezi 5000 K subvencije za umetna gnojila, 3000 K za upravo in 3000 K za stroje. — Dr. Waldner je nato poročal o propadli klerikalni centralni blagajni ter zahteval, da naj se nad njo proglasi konkurz, ker je njen nadaljni obstoj nezakonit radi notorične nezmožnosti poplačati dolgove. Treba je tudi kazenske sodne preiskave, da se doženejo krivci, katere ščiti sedaj nek skrivnosten plašč. Deželni predsednik je pobijal dr. Waldnerjeva izvajanja, da bi bili dani pogoji za proglasitev konkurza. Dr. Lemisch opozarja, da so za blagajno tudi škof in duhovščina najboljše storila, ako bi izvrševala svoje pastirovanje in bi se ne vtikala v gospodarske zadeve. Socijalni demokrat Aich dokazuje nato na podlagi tega klerikalnega poloma potrebo ločitve cerkve od države. Končno je bil sprejet predlog, s katerim se nalaga deželnemu odboru, da poda deželnemu zboru natančno podobo o celi aferi.

Afera hrvaških delegatov.

B.— Budimpešta, 14. oktobra. Ker je ogrska delegacija sklenila, da ne sprejme demisijske hrvaških delegatov, se seveda ne bodo poklicali namestniki. Med tem pa je predsednik ogrskega deželnega zbora že dal

dostaviti poklice namestnikoma. Ta dva sedaj izjavljata, da svojih mandatov ne bode izvrševala. Ta afeta bo imela še svoje posledice v ogrskem državnem zboru.

Stavka francoskih železničarjev.

G.— Pariz, 14. oktobra. Splošni položaj se je proti večeru nekoliko zboljšal. Le na progi državnih železnic je promet popolnoma ustavljen. Na drugih progah se je posrečilo vzdržati vsaj vožnjo najvažnejših vlakov. Poštna služba pa je zelo ovirana. Včeraj so morali iz Amerike došle pošiljke prepeljati v Pariz na čolnih po reki Seni.

G.— Pariz, 14. oktobra. Tukajšnji peki so izjavili, da se ni bati, da bi nastopilo pomanjkanje moke in kruha v Parizu. Z moko je Pariz preskrbljen za 10 do 12 dni. V tem času pa bi se že organiziral lahko dovoz živil po reki Seni.

B.— Pariz, 14. oktobra. Razna poročila hočejo vedeti, da se je generalni štrajk ponesrečil. Včeraj popoldne je policija zopet aretirala mnogo železničarjev, ki so nastopali proti stavkokazom. Železničarski komite v južni Franciji je imel v Bordeauxu zborovanje, na katerem se je sklenila stavka. V departementu Pas de Calais so se skoraj vsi železničarji uprli poklicu pod orožje.

B.— Pariz, 14. oktobra. Na progah vzhodne železnice je promet baje že popolnoma normalen. Mnogo železničarjev nosi bele trakove na rokavih kot znamenje, da so poklicani pod orožje. Vojaštvo je zastražilo vzhodni kolodvor, ker se je bati izgredov. Minister za javna dela je dovolil strojevodjem in kurjačem nositi orožje, da se z njim branijo pred napadi strajkujočih železničarjev.

A.— Pariz, 14. oktobra. V vladnih krogih upajo, da je stavka železničarjev skoraj končana. Komite strajkujočih je naznanil ministrskemu predsedniku, da je pripravljen z njim in z posameznimi železniškimi družbami stopiti v dogovor.

Q.— Pariz, 14. oktobra. Voditelji stavke so se zatekli v uredništvo socialističnega lista »Humanité«. Redakcija je od policije zabarikadirana. Vlada je tekom včerajšnega dne poklicala 12.000 vojakov v Pariz, da zasedejo proge.

Q.— Pariz, 14. oktobra. Mesto Pariz je od snoči od pol 7. naprej vsled stavke uslužbencev mestnih elektrarn brez razsvetljave. Posebno na bulevardih vlada popolna tema.

Proslava Ferrerja na Španskem.

G.— Madrid, 14. oktobra. Vlada je dobila mnogoštevilne prošnje, da dovoli proslavo obletnice smrti Ferrerja. Nekatere prošnje so bile baje spisane v takem tonu, da jih je vlada izročila državnemu pravdnistvu, ki naj uvede proti dotičnim proslavcem preiskavo zaradi veleizdaje.

Revolucija na Portugalskem.

G.— Madrid, 14. oktobra. V Salamanci je prišlo 95 nun s Portugalske.

Volitev v Beli krajini.

V torek, dne 18. t. m. se vrši v takozvanem belokranjskem volilnem okraju nadomestna volitev v državni zbor, ker je dosedanji zastopnik tega okraja, deželni glavar Fran pl. Šuklje odložil mandat.

Volitev bo zanimiva ne samo radi ostre volilne borbe, marveč v prvi vrsti radi tega, ker pride to pot prvič na Kranjskem v veljavo volilna dolžnost, ki jo je sklenil v zadnjem zasedanju deželni zbor.

Pri tej volitvi se bo vsaj približno pokazala fakična moč klerikalne in napredne stranke.

Rekli smo, da se bo ta moč pokazala približno, zakaj v danih razmerah pač ni računati na to, da bi bile volitve svobodne.

Bolj kakor kdaj prej se bodo te volitve vršile pod terorizmom in nasilstvom klerikalne stranke, ker je toliko kakor gotovo, da bo vlada, ako že ne direktno podpirala, pa vsaj mirno trpela vse, karkoli bodo ukrenili klerikaleci.

Ako pri tem uvažujemo še to, da so učiteljstvu v sedanjih razmerah malodane popolnoma vezane roke v volilni borbi, moramo priznati, da ima klerikalna stranka v rokah vse predpogoje za ugoden izid volitev.

Vključ temu pa šanse za klerikalce ne stojijo tako sijajno, kakor se sodi v nepoučeni javnosti.

In temu se končno ni čuditi. Plemeniti Šuklje se ves čas, odkar je bil poslanec tega volilnega okraja, ni čisto nič brigal za interese svojih volilcev.

Vprašanje belokranjske železnice je življenske važnosti za ves okraj in v eminentnem interesu vsega prebivalstva je, da se to vprašanje reši čim najpreje.

Šukljeta dolžnost kot poslanca tega okraja bi bila, da napne vse svoje sile, da izvojuje zgradbo belokranjske železnice, katero je vlada že l. 1907. obljubila dograditi do konca l. 1910.

Toda Šuklje te svoje dolžnosti ni izpolnil, čeprav je to pri zadnjih splošnih državnozborskih volitvah sveto obljubil.

Ves čas, kar je bil poslanec, je držal roke križem in ni v železniškem vprašanju niti genil z mezinem, čeprav so volilci v vseh strani pritiskali nanj.

Zato pripisujejo v vsem okraju glavno krivdo, da se železnica dosega še ni pričela graditi, njemu.

Radi tega pa ljudstvo tudi kandidatu Jarca nič prav ne zaupa in sicer prav zaradi tega ne, ker njega priporoča Šuklje.

A tudi sicer Jarčeva kandidatura ni posebno srečna.

Jarca ne pozna v okraju razen duhovščine nihče. Edino to vedo o njem, da je iz bogate novomeške hi-

še in da se je nedavno tega bogato oženil.

Ljudstvo pa, ki živi bolj kakor kjerkoli drugje v bedi in pomanjkanju, ne more verjeti, da bi mogel bogatin, ki ni nikdar živel med njim in ki ni nikdar sam občutil ljudske bede, imeti sočutno srce za križe in težave belokranjskega trpina ter se v resnici zavzemati za njegove koristi.

Z naprednim kandidatom Engelbertom Ganglom je to drugače.

Gangl je vzrasel sredi belokranjskega ljudstva in ostal z njim v ozkih stikih do danes.

Rojen v Beli Krajini pozna nadloge, ki tarejo prebivalstvo, v tem okraju, bolj kakor kdo drugi.

Ker je sam kot učitelj občutil na svojem telesu bedo, ima čuteče srce tudi za tuje gorje in bi kot poslanec gotovo posvetil vse svoje sile in vse svoje delo blagru in koristi svojih volilcev.

Tako kalkulirajo vsi trezno misleči volilci v novomeškem, metliškem in črnomaljskem okraju.

Seveda je vprašanje, če se bo tem treznomislim možem posrečilo dobiti na svojo stran tudi veliko volilsko maso, ki nikdar ne misli s svojo glavo, marveč se žal vedno slepo pokori ukazu iz župnišča.

Upamo, da to pot spregleda tudi široka masa volilcev ter si izbere za poslanca moža, ki bo res posvetil vse svoje moči blagru svojih volilcev — Engelberta Gangla.

Prihodnja seja deželnega zbora.

Kakor čujemo, bo prihodnja seja kranjskega deželnega zbora šele prihodnjo sredo 19. t. m. Javnost bo seveda mislila, da imajo odseki toliko dela, da ga ne morejo dovršiti prej, kakor do srede. Toda to mnenje je krivo. Deželni zbor nima pred sredo seje zategadelj, da lahko nekateri deželni poslanci agitirajo v Beli Krajini za Jarca. Pred vsem gre za Jarca in Matjašiča, ki morata biti v volilnem okraju, ker se sicer klerikalci boje, da bi vendarle lahko propadli. Med tem časom pa si tudi v odsotnosti imenovanih dveh poslancev ne upajo sklicati seje. Znano je, da je v deželnem zboru absolutna klerikalna večina zelo neznatna. Zato se klerikalci boje, da bi se lahko prigodil nesrečni slučaj, da bi bili potisnjeni v manjšino, ako bi sklicali sejo v Jarčevi in Matjašičevi nenavzočnosti. Tega pa nečejo riskirati, zato raje z deželnozborsko sejo čakajo, da bo končana državnozborska volitev v Beli Krajini. O klerikalci, to so tiči njim mora vse služiti v strankarske svrhe!

Kako se strinja to z uradnim dostojanstvom?

Kakor smo že javili, morajo v novemem času po inicijativi barona

Schwarza organi državnega pravičništva premočevati v vladni palači. Če se to strinja s službenim dostojanstvom imenovanih uradnikov, ne bomo raziskovali, ker mora biti pač vsakomur jasno, da je zelo čudno, ako mora uradnik VIII. činovnega razreda vsako drugo ali tretjo noč na »jerprge« v hišo, kjer stanuje Božidar Černe. Čujemo tudi, da so uradniki sami skrajno nevoljni, da Schwarz hoče postopati z njimi, kakor da bi bili njegovi hlapeci. Kdo bi se tudi čudil, ako so nevoljni, saj to, kar Schwarz zahteva od njih, res ni združljivo z njihovim uradnim položajem.

Nadzornik Peerz in ženske.

Omenili smo že, da je priobčil list »Freie Deutsche Schule« tri članke o nadzorniku za kočevske nemške šole Rudolfu Peerzu. Eden teh člančkov je naslovljen »Peerz in ženske«. Ker je v javnem interesu, da se izve, kaj sme v eri klerikalno - nemške zveze uganjati c. kr. okrajni šolski nadzornik, hočemo zabeležiti nekaj slučajev, ki jih navaja »Freie Deutsche Schule«. 1. slučaj: Neka učiteljica je bila dolgo časa Peerzova ljubimka tako, da končno ni več prikrivala, da bo v kratkem postala »gospa inšpektoreca«. V šolskem letu 1908/09 je imela ta učiteljica dopust radi »boleznici«, l. 1909/10 pa je bila voditeljica enorazredne šole v Peerzovem nadzorstvenem okrožju. Svoje nezakonskega otroka je imela pri sebi, dokler ni umrl meseca maja letošnjega leta. 2. slučaj: Neka učiteljica je prišla Peerza csebno prositi za službo na njegovo stanovanje. Peerz je stavil pogoj, da se mu uda, in učiteljica ga je na kolenih prosila, naj ji ne oropa dekliške časti. 3. slučaj: Peerz je l. 1909. zahteval od neke učiteljice, ki jo je inspiciral, naj mu pokaže svoje stanovanje. Učiteljica ga je peljala v svojo sobo, tu pa jo je Peerz zgrabil ter jo hotel s silo zlorabiti. Učiteljica se je pohotneža z naporom vseh svojih sil ubravnila in pobegnila iz sobe. Kmalu na to je bila odpuščena iz službe. 4. slučaj: Peerz je tako nadlegoval z nesramnimi ponudbami soprogo nekega učitelja, da je le-ta prosila svojega moža, da prepove nadzorniku svojo hišo. 5. slučaj: Peerz se je julija meseca vedel nasproti neki učiteljici tako nesramno, da ni moči opisati v poštenem listu. 6. slučaj: Peerz je hotel posiliti 5. julija l. l. krčmarico Z. v Čremošnicah. Mož je bil ovaden sodišču radi poskušnega posilstva. Šele na ponižno Peerzovo prošnjo in na intervencijo gotovih oseb je mož dotične krčmarice umaknil svojo ovadbo. — In ta pohotnež je še vedno c. kr. okrajni šolski nadzornik! Škandal! Ali je šolska oblast res gluha in slepa, ali pa ima Peerz tako mogoč-

no zaslonbo, da si ne upa proti njemu postopati?

Iredentizem in primorski Slovenci.

Pod tem naslovom priobčujejo »Piženski Listy« članek, v katerem razpravljajo o razmerju med iredentizmom in Slovenci v Primorju. Članek piše med drugim: »Vse iredentsko gibanje je naperjeno proti nam, ker smo Slovani in ker hočemo ostati gospodarji na svojih tleh ob bregovih sinje Adrije. Proti nam Slovincem je naperjena ostra ost iredentizma, ker smo zapreka izpolnitve laških idealov, katerih izpolnitev bi imelo za posledico našo narodno smrt. Vzpričo vsega tega bi naj mi vse spokojno trpeli ter mirno gledali na iredentsko gibanje? Iredentizmu dan na dan narašča greben in dan za dnevom je nasproti nam nasilnejši. Menda zbog tega, ker puščajo Nemci Lahom svobodne roke in ker so na dnevnem redu sestanki avstrijskega ministra zunanjih del z laškim. Naša dolžnost je, da napnemo vse svoje sile, da odbijemo te navale iredentske, ki so nevarni za vse naše narodno žitje in bitje. To storiti je naša dolžnost tako kot ljudi, kakor pred vsem kot Slovincem in Slovanov — ne v interesu države, marveč v obrambo lastne svoje kože.

Laški krožek (Circolo italiano).

Opozarjamo še enkrat na ustanovni občni zbor Laškega krožka, ki se vrši danes, dne 14. t. m. ob polu 9. uri zvečer v restavraciji »Narodnega doma«.

Jubilejska razstava v Ljubljani.

Premnogokrat se je že govorilo o tem, da bi bilo dobro, ko bi se vendar že enkrat zbrale širom slovenskega ozemlja razkropljene umetniške, da bi se končno tudi o tej strani svoje preteklosti mogli počuti na lastne oči. Ali od tega doslej ni prišlo, ker so težave. Večina umetnin je namreč lastnina zasebnikov, naši javni zavodi so z ozirom na domačo umetnost zelo pomanjkljivi. Zato je obili trud oplašil še vsakogar, kdor je mislil na tako zgodovinsko pregledno razstavo. Na večji stalen umetniški zgodovinski muzej pa za zdaj še ni misliti. Če nam končno navzlic vsemu vendarle pridejo pred oči priče naše prošlosti na polju umetnosti, bo to zasluga akademičnega slikarja g. Jakopiča, ki je z znatnimi denarnimi žrtvami po slovenski domovini zbral vse, kar se je dobrega zbrati dalo in kar je zmožno, dostojno predložiti, kako se je na naših tleh umetnost razvijala za vladanja cesarja Franca Jožefa I. Ker bo torej ta najnovejša razstava obsegala dobo od leta 1830. dalje, jo Jakopič imenuje »Jubilejsko razstavo«. Brez dvoma bo zelo zanimiva in

LISTEK.

Ljubezen in junaštva strahopetnega praporščaka.

Roman; spisal F. K.

(Dalje.)

XII.

Od vipavske strani je dospel samotni jezdec pod sivi Nanos, odkoder se mu je odprl razgled na vse strani in kakor bi hotel s pogledi pozdraviti posebej vsako hišo, vsako drevo in vsak kamen, tako se je oziral okrog sebe.

Šele ko se je njegova duša nasrkala posebne lepote te pokrajine se je spustil nizdol in prišedši na razpotje, ustavil cvetočo mlado žensko.

»Ali poznate Gornikov gradič?« je vpraševal. »Ali so Gornikovi doma?«

»Gradič je že predlanskim pogorel« je odgovorila ženska, »stari gospod je pa tudi že umrl.«

»Pogorel grad, stari gospod pa umrl?« je čudeč se vprašal samotni jezdec. »Kaj pa gospodična — saj jo gotovo poznate?«

»Seveda jo poznam! Po očetovi smrti se je preselila v Ljubljano, zdaj je pa zopet doma.«

Ženska je pokazala z roko na samotno hišo, ki je ležala nekaj streljajev od velike ceste.

»V tisti hiši tamkaj stanuje« je rekla ženska. »Čedna hiša, samotna.«

S prijazno zahvalo za pojasnila je Čerin nadaljeval svojo pot. Ženska pa je radovedno gledala za njim.

»Kdo je neki to?« je govorila sama s seboj. »Oni dan je tod prijezdil črn človek, velik in močan, ki je izgledal kakor kak vojak in je vprašal za gospodično, danes pa izprašuje po njej ta blede človek. Ta blede človek, ki ima tako velike in jasne oči in se tako prikupno smeje je gotovo kak snubec. Kako podi konja. Kakor bi se bal, da bi kaj zamudil.«

Ženska se je še dolgo ozirala za Čerinom in je nadaljevala s svojimi opravili šele ko je tuji jezdec izginil izpred njenih oči.

Ko je Čerin od velike ceste zavil na stransko pot, vodečo mimo Leonorinega bivališča je skočil s sedla in držeč konja za uzdo je peš korakal proti hiši, ki ga je pozdravljala iz košatega zelenja divje trte. Privezal je konja k vratom in stopil na dvorišče, ki je bilo pred hišo. Izpred hišnega praga se je dvignil velik pes, ki se je tamkaj grel v jutranjem solncu. Leno se je stegoval, vohal nekaj hipov, potem pa veselo zajajal, skočil k Čerinu, se smukal okrog njegove in se vzpenjal nanj.

»Kaj si me še spoznal, stari Sultan?« mu je govoril Čerin. »Le vzpenjaj se in poskakuj, saj sem te tudi jaz vesel.«

Iz hiše je prihitela dekla gledat, koga pes tako hrupno pozdravlja in koj za njo je stopila čez prag v beli jutranji obleki Leonora Gornikova.

Nemo je obstala pri hiši in sklenila je roke. Samo gorak žarek iz njenih oči je pozdravil Čerina.

Ta je snel klobuk z glave. Naredil je nekaj korakov proti Leonori in potem obstal.

»Andrej ...«

Tiho je izrekla njegovo ime in potem umolknila. Ni se mogla ganiti, vsa je bila brez moči, samo njen v Čerina obrnjeni pogled je razodeval njeno čustva.

Videla je, kako se je Čerin v dobrih dveh letih postaral. Ko se je od njega ločila, je izgledal kakor mladenič, zdaj je bil zrel mož, kateremu se je poznalo na obrazu, da je pretrpel mnogo dušnih in telesnih muk.

»Andrej ...« je zopet rekla Leonora in je z naglimi koraki pihotela k njemu ter mu dala roko. »Pozdravljen Andrej iz vsega srca.«

Čerin se je sklonil nad to mehko majhno roko, ki je ležala v njegovi in jo poljubil.

»Hvala za ta pozdrav« je odgovoril.

»Mnogo bridkosti in mnogo trpljenja sem ti povzročila in po nepotrebnem« je rekla Leonora. »Odpusti mi, Andrej ...«

»Ničesar ti nimam odpustiti« je dejal Čerin. »Kar se je zgodilo, je bilo naravno ...«

»Daj mi nazaj tisto nesrečno pero« je vzdihnila Leonora. »Prosim te in odpusti.«

Čerinovo lice je spreletel izraz veselja in sreče. Vzel je iz žepa zavoj.

Gall in Bosizio sta vzela svoji peresi nazaj, tudi Snoj je vzame, kakor mi je sporočil Bosizio, in tu Leonora, je tvoje.«

Vzela je pero in je stisnila k sebi.

»Stotisočkrat sem se kesala svojega dejanja« je zaihtela in ni več mogla zadrževati solza. »Stotisočkrat sem te v mislih prosila odpustitve. Vsa ta peresa hočem imeti in hranila jih bom kot spomin. Gall mi je svoje že dal. A ti praviš, da sta tudi Bosizio in Snoj vzela svoji nazaj.«

»Da, Bosiziu sem je že dal, Snoju je še dam.«

Leonora je peljala Čerina v sobo. Sedla je kraj njega in zahtevala, naj ji vse pove, kar je doživel. In Čerin, ki ni vedel, da Leonori še ni znano, kako je osvobodil Snoja in rešil Bosizija, je prostodušno popisal svoje doživljanje in veseleč se začudenja, ki ga je vse bolj kazala Leonora ni nič slutil, da so to za Leonoro popolnoma nove stvari.

»Vse to si storil, Andrej, vse da bi jaz vzela svoje pero nazaj« je rekla Leonora vsa bleda in prepadena, »med tem ko sem se jaz trudila, da bi izbrinila iz svojega srca vsak spomin nate.«

bo imela tudi za najširše kroge veliko privlačnost, ker na njej ne bode zastopana samo »nerazumljiva moderna umetnost«, ampak bo v pretežni večini zastopana med nami še vedno tako priljubljena »stara šola«. Otvori se »Jubilejska razstava« prihodnjo nedeljo ob pol poldne.

Preiskava radi ukradenih bankovcev.

Svoječasno smo poročali, da je neki tukajšnji denarni zavod dobil pismo, v katerem je bilo mesto bankovcev v znesku 15.000 K nekaj papirskih odrezkov. Ker je bilo dotično pismo poslano z Dunaja, se je vršila najstrožja preiskava na Dunaju in v Ljubljani. Ta preiskava pa vključuje tudi in naporu ni mogla dognati nobenih pozitivnih rezultatov. Preiskava se sicer še vedno nadaljuje, vendar pa baje ni nobene nade, da bi se moglo priti na sled zločincev. Toliko pa je baje izsledovanje le dognalo, da se tatvina ni zgodila na ljubljanski pošti.

Izgubil je

nek sluga popoldne med 4. in 6. uro v Šiški na cesti od gostilne »pri zvezdi«, skozi Lattermanov drevored cekin za 10 K. Pošteni najditej naj odda vsoto v našem upravnistvu.

Priporočljiv gost.

Ko je včeraj prišel v neko gostilno na Bregu 31letni pečarski pomočnik Fran C., je naročil četrtinko vina, ga naglo udusil ter hotel oditi, ne da bi bil poravnal dolg. Ni bil pa še zadovoljen s tem, marveč se je zagugal v gostilničarko, jo vrgel po tleh in tako pretepel, da ji je prizadel na glavi znatne telesne poškodbe, potem pa zbežal. Med begom je izgubil svojo delavsko knjižico, vsled česar se je dognala njegova identiteta in se bode moral zagovarjati zaradi svoje nasilnosti pred pristojnim sodiščem.

Iz sodne dvorane.

Okrajno sodišče ljubljansko.

Sreča v nesreči. Dne 29. septembra je vozil posestnik Gregor Žagar od Grosuplje, kjer je bil sejem proti Stari vasi. Po isti poti je šla 73 let stara užitarica Javornica, ki je gnala kakor sama pravi, »enega prašica pa eno štiriletno punco«. Žagar je vozil hitro, žena, ki je malo gluha, voza ni slišala in naenkrat je bila pod konjem. Vendar se ji ni nič hudega zgodilo, samo malo opraskana in otolčena je bila. Otrok in prašič sta pa ostala nepoškodovana. Pri včerajšnji razpravi je sodnik obsodil Žagarja na 20 K globe, ozir. na 2 dni zapora; Žagar bo moral tudi Javornici plačati 20 K za bolečine.

Prenagla vožnja. Pred sodnijo se je moral zagovarjati včeraj voznik

Zakrila je lice z rokama, kajti ni hotela, da bi Čerin videl njene solze. Njeno telo je mrzlično drhtelo in pritajeno ihtenje je izdajalo vihar, ki je divjal v njeni notranjosti. Naenkrat je vstala.

»Spozabila sem se« je rekla in njen glas je bil trd. »Ne zameri Andrej — a jaz sem nevesta tvojega bivšega tovariša Snoja.«

»Nevesta?« je vprašal počasi, med tem ko ga je nekaj streslo. »Snojeva nevesta.«

»Da, Snojeva nevesta« je rekla Leonora. »Nikogar na svetu nima, razen mene — vid njegov je tako slab in ne bo nikdar več popolnoma dober ... in ... jaz nisem mislila, da se boš še kdaj vrnil.«

»In jaz nisem nikdar mislil, da boš name čakala. Nikdar! Prepričan sem bil, da si me popolnoma pozabila, a prišel sem vendar, da ti vrnem dano mi pero. Samo eno mi dovoli, da ti povem: rad te imam, kakor nekdanj, ljubim te in iz te ljubezni ti želim vso srečo na vseh potih življenja.«

Mehko in otožno so se glasile te besede, Leonora pa so pretresle tako, da je naslonivši glavo ob roko zajokala na glas. Čerin se je nagnil k njej, poljubil njene lase in odšel. In Leonora ga ni zadrževala.

(Konec prihodnj.)

Fr. Črnivec, ki je dne 10. septembra okoli 2. ure popoldne, torej v času, ko ravno gredo otroci v šolo, jako naglo vozil po Rožni ulici, Sv. Jakoba trgu in Trubarjevi ulici. Na Sv. Jakoba mostu ga je stražnik ustavil. Za njim je dirjal z vozom Valentin Pleša; tudi tega je stražnik ustavil. Pleša je pa stražnika ozmerjal. Okr. sodišče je obsodilo Črnica na 24 ur zapora zaradi prenatle vožnje, Plešo pa zaradi prenatle vožnje in zaradi žaljenja straže na 3 dni zapora.

Razne stvari.

* **Žrtve zverin.** Oficijalno poročilo iz Londona zaznamuje število žrtev v Indiji v zadnjem letu. 19.658 ljudi je postalo žrtev strupenih kač. Tigri so ugonobili 909, leopardi 302, volkovi 269 in druge zverine 686 oseb. V enem letu se je pa tudi ugonobilo 70.000 kač in 18.000 zverin.

* **Umor poslanca.** Poročalo se je že, da je bil pri Westendorfu na Tirolskem umorjen bivši deželni poslanec Fekšberger. Zaprl so dva kmečka fanta, ki sta baje iz političnega sovraštva umorila Fekšbergerja.

* **Pred vami ne!** V Kostenu na Češkem so pokopavali nekega delavca. Pogrebci so bili že na pokopališču, ko je prišel cerkovnik, da opravi svoje ceremonije. Ko je župnik stopil na pokopališče, so se vsi odkrili razen delavca Korineka. Župnik ga je nadržal, naj se odkrije, narkar je delavec odgovoril: »Pred vami ne!« Župnik je delavca ovadil, češ, da ga je razžalil v pričo več ljudi. Korinek je bil radi izgovorjenih treh besedi obsojen na 14 dni zapora.

»Stoji moravski trg Lesce...« S temi besedami se začneja Prešernova romanca »Judovsko dekle«, ki opeva vsemogočnost prave ljubezni. Našli so se ljudje, ki so fantazirali o gorenjskih Lescah in Moravčah (brez šale!), dasi je iz sto razlogov nemogoče misliti na to. Trg Lysice na Moravskem leži v ozemlju Horákov, ki govore rébe, béke... namesto ryby, byky itd., zato je tudi Lé-sě-cě. To narečje se govori od češke meje proti vzhodu do Svitave in Švarcave, južno do spodnje-avstrijske meje. (Tudi Hanáki, Idrijčani in nekateri Gorenjci in Poljaki izgovarjajo y, oz. i kakor é, ô, è.) Kakor v vseh moravskih mestih in trgih je tudi v L. nekaj Židov. Prešeren pravi, da »tempelj njih dalč stoji,« zato je ostajalo judovsko dekle ob sobotah doma. Ni treba, da je bil pesnik na Moravskem. Saj vemo, da je živel Jules Verne vse življenje na Francoskem in je vendar natančno popisal razne dežele. — J. Kos, Gorica.

Najnovejše vesti.

Dalmatinski deželni zbor.

B.— Zader, 14. oktobra. V včerajšnji seji dalmatinskega deželnega zbora je bilo stavljenih več interpelacij. Poslanec dr. Tresić - Pavičić je stavil predlog brezpogojnega priznanja zagrebških študij. Nato pride na vrsto prvobranje dr. Drinkovićevega predloga, ki zahteva uvedbo hrvaščine kot notranji in zunanji jezik pri državnih uradih v Dalmaciji. Namestnik je negiral kompetenco deželnega zbora v tem vprašanju. Deželni glavar je izjavil, da z ozirom na precedenčne slučaje otvori o predlogu vseeno debato. Poslanec Biankini odgovarja na napade dr. Tresić - Pavičića, češ, da je on sokriv na slabih jezikovnih razmerah v Dalmaciji. Biankini je sodeloval pri zakonu z dne 26. aprila 1909, katerega imenuje največjo pridobitev, ki jo sploh še nimajo v nobeni avstrijski deželi.

Klerikalec na delu.

B.— Inceust, 14. oktobra. Zandarmenja je aretirala dva kmečka fanta z imenom Holzastner kot ubijalca poslanca Flecksbergerja. Fanta Holzastnerja sta bila najoklija prijatelja nekega kaplana, ki je bil vled Flecksbergerjeve intervencije prestavljen iz dotičnega kraja.

Stavka na češkem vseučilišču.

G.— Praga, 14. oktobra. 300 slušatelj biologije na češkem vseučilišču v Pragi je včeraj izjavilo rektorju, da z ozirom na nezadostne prostore prično z današnjim dnem stavkati in da ne bodo hodili več k predavanjem.

B.— London, 14. oktobra. Policija je izvedela, da v Londonu živeti španski republikanci nameravajo proslaviti obletnico smrti Frana Ferrerja. Včeraj ponoči so tudi namazali poslopje španskega poslanstva z neko rdečo kemično substanco. Do opoldne se ni posrečilo odstraniti s poslopja te rdeče barve.

F.— Berlin, 14. oktobra. Iz Lisabone poročajo, da je vlada imela mnogo truda, predno se je polastila jezuitskega samostana Campolide. Moral je priti en regiment infanterije in en regiment artilerije. Jezuiti so samostan zabarikadirali in ko je vojaštvo zahtevalo, da naj se odpro vrata, je nastala pri vratih velika eksplozija, pri kateri je bilo več vojakov težko ranjenih. Vojaki so vdrli v samostan. Ta pa je bil prazen. Nobenega jezuita niso našli. Ti so ušli iz samostana po podzemeljskem hodniku, ki je držal pol milje daleč.

F.— Berlin, 14. oktobra. Iz Lisabone se poroča, da je portugalski poslanik pri Quirinelu demisijoniral. Vlada je tudi sklenila, opustiti poslanstvo pri Vatikanu.

G.— Pariz, 13. oktobra. Po Braziliji je sedaj tudi švicarska republika oficijalno priznala portugalsko republiko.

Sestanek ruskega carja in nemškega cesarja.

A.— Lisabona, 14. oktobra. Ruski car obišče 20. t. m. nemškega cesarja v Pottsdammu. Nemški cesar vrne ruskomu carju obisk začetkom novembra v Friedbergu.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslavšek.

Borzna poročila.

Dunaj, 13. oktobra. Borza je vsled židovskih praznikov jako slabo obiskana. Trg vsled tega ni živahen. Kurzne spremembe malenkostne. Večinoma so se obdržali včerajšnji kurzi, le montanske akcije, akcije ogrske hipotečne banke in akcije dunajske stavbinske družbe so pridobile. Rente so mirne.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 13. oktobra 1910.

Deležniški papirji.	Dunaj	Diogeni
4% majeva renta	93-15	93-35
4-2% srebrna renta	97—	97-20
4% avstr. krona renta	93-10	93-30
4% ogr.	91-80	92—
4% kranjsko deželno posojilo	96—	97—
4% k. o. češke dež. banke	94—	95—

Srečke.

Srečke iz l. 1860 %	219—	225—
" " 1864	322—	328—
" " tlače	155-25	161-25
" zemeljske I. izdaje	298—	304—
" " II.	277-50	283-50
" ogrske hipotečne	248—	254—
" dun. komunalne	529—	539—
" avstr. kreditne	518—	528—
" ljubljanske	88—	94—
" avstr. rdeč. križa	60-25	64-25
" ogr.	37-75	41-75
" beški	28-25	32-25
" turške	255-75	258-75

Deležni.

Ljubljanske kreditne banke	444—	446—
Avstr. kreditnega zavoda	670-25	671-25
Dunajske bančne družbe	557-75	558-75
Južne železnice	116-25	117-25
Državne železnice	759-50	760-50
Alpine-Monten	773—	774—
Češke skladne družbe	255—	256-50
Živnostne banke	272-50	273—

Valute.

Cekini	11-37	11-40
Marki	117-57	117-77
Franki	95-50	95-60
Lire	94-75	94-95
Rubli	254-25	255-25

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 13. oktobra 1910.

Termia.

Planica za oktober 1910.	za 50 kg	10-29
Planica za april 1911.	za 50 kg	10-35
R. za oktober 1910	za 50 kg	7-65
Korona za maj 1911	za 50 kg	5-47
Oves za oktober 1910	za 50 kg	8—

Stok.

5—10 vija.

I
K
O

**Najboljša ura
sedanjosti:**

zlata, srebrna, tula, nikelnasta
in jeklena se dobi samo pri

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg.

Lastna tovarna
ur v Švicl.

Tovarniška varstvena znamka

I K O

I
K
O

Anton Šarc

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5,
na vogalu Knafljeve ulice (nasproti glavne pošte)

znano najboljšje perilo

najcenejši nakup 182

oprem za neveste.

Zadnji dan!

Slav. občinstvu se vljudno naznanja,
da bo danes navadni spored izostal
in se bodo mesto tega predstavljale samo

velezanimive

Kirurškiške
operacije

in sicer ob 4., 5., 6., 7., 8., 9. in
10. zvečer.

Cene popoldanske.

Ravnateljstvo Elektrodijagrafa „Ideal“.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju

Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 2073

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest
iz ljubljanske preteklosti.

Ta zabavna povest, polna krepkega in prešernega humora in svežih, dostikrat razposajenih dvrtipov, je prav kar izšla v posebni knjigi. Prijateljem neprilicene komike in veselega smeha bo posebno priporočena.

Cena broš. 1 K, vez. 1 K 10, s pošto 1 K 10 v več.

Narodna knjigarna
v Ljubljani.

Kupujte večerno izdajo „Slovenskega Naroda“.

Razne prevode

iz nemščine v slovenščino
cirkularjev, pisem in drugih tiskov
oskrbi ceno v tej stroki izvešča
uradnik.

Naslov v upravitelstvu „Slov.
Naroda“

2 lepa prostora

pripravna za delavnice ali skladišča
se s 1. novembrom oddajo.

Poišče se pri hišnem gospodarju
Ivanu Kečeninu, Koledverska
ulica št. 6. 189

Ustanovljena leta 1882.

23

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18
je imela koncem leta 1909 denarnega prometa K 83.116.121-11
upravnega premoženja K 20.775.510-59

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica
sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim pro-
metom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad K 20.000.000

Posojuje na zemljišča po 5 1/2 % z 1 1/2 % na amortizacije ali pa po
5 1/2 % brez amortizacije; na menice po 6 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj
in praznikov.

Telefon št. 185.

Poštne hranilnice račun št. 828.405.

„Trgovsko-obrtna banka v Ljubljani“

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

Uradni prostori: Šelenburgova ulica št. 7, nasproti glavne pošte.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga
po 4 1/2 %; rentni davek plačuje zadruga sama. — Sprejema vloge na tekoči
račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na
najrazličnejše načine. — Ravnoten menjalnice: zamenja tuj denar,
prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko.
— Eskomptra trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic,
dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. — Izdaja nakaznice.

Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pismeno v zadrugi
pisarni. 10

Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

Usojam si vljudno opozoriti, da sem prevzel

9

glavno zastopstvo „Prve Češke“ življenjske zavarovalnice,
najcenejši zavod na kontinentu.

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno

vsakovrstna posojila in kredite

kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.

Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Stritarjeva ulica šte. 2.

priporoča promese na
Dunajske komunalne srečke à

K 18'—

Zrebanje
2. novembra

Glavni dobiček

K 300.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po čistih 4 1/2 %

Dolžnost

vsakega Slovenca je,
da sklene zavarovalno
pogodbo bodisi za
življenje, ali pa proti
požaru le pri slovanski
banki „SLAVIJA“.

Podpirajmo torej
domačo slovansko za-
vod, da more nalogo,
ki si jo je postavil, iz-
polniti v najširšem ob-
segu.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.

∴ Ogromni rezervni fond K 48.812.797— jamčijo za popolno varnost. ∴

Banka „SLAVIJA“

ima posebno ugodne in prikladne načine za zavarovanje življenja.

Banka „SLAVIJA“

razpolaga z najcenejšimi ceniki za preskrbljenje za starost, za slučaj
smrti roditeljev, za doto otrokom.

Banka „SLAVIJA“

razdeljuje ves čist dobiček svojim članom.

Banka „SLAVIJA“

je res slovanska zavarovalnica z vseskozi slovansko - narodno upravo.

Banka „SLAVIJA“

gumno podpira narodna društva, organizacije in prispeva k narodnim
dobrodelnim namenom.

Banka „SLAVIJA“

stremi za izboljšanjem in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva.

Vsa pojasnila daje drage volje

generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

Zapieni eno!

∴ Največji, najvarnejši
slovenski denarni zavod.

Mestna hranilnica ljubljanska

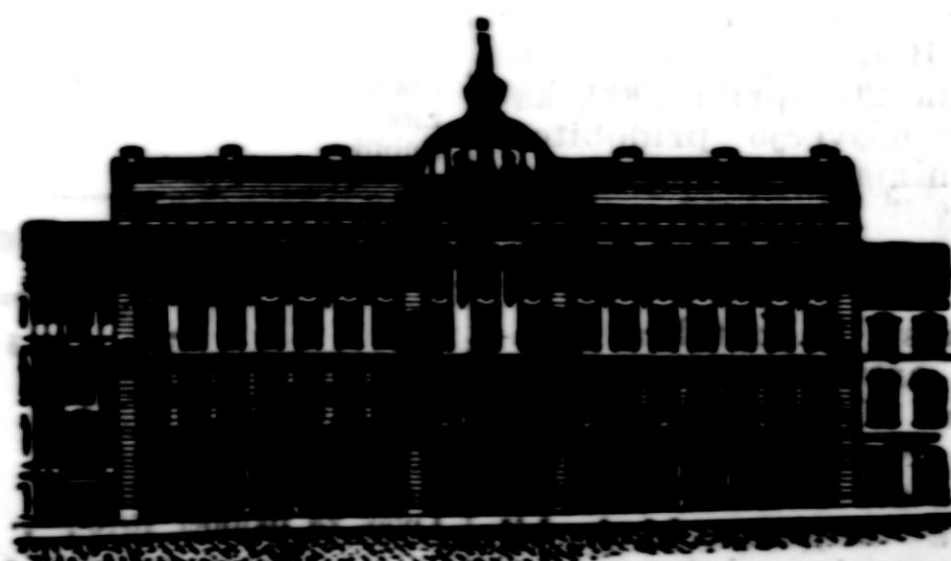
LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 3.

∴ Največji, najvarnejši
slovenski denarni zavod.

Denarni promet do 31. decembra 1909 nad 518 milijonov kron.

Obstojećih vlog nad 38 milijonov kron.

Za varnost vložnega denarja jamči zraven
rezervnega zaklada še mestna občina
ljubljanska z vsem premoženjem in z vse
svojo močjo. Izguba vložnega denarja je
nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice,
potrjenih po c. kr. deželni vladi, izključena
vsaka spekulacija z vloženim denarjem.
Vloge se sprejemajo vsak dan in se obrestujejo
po 4 1/2 % brez odbitka; nevzdržene obresti se
pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov
denar.

Posojila na zemljišča po 5 %, obresti in proti
amortizaciji po najmanj 1 1/2 % na leto. Daje po-
sojila na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače
hranilnice, v podpiranje slovenskih trgovcev
in obrtnikov pa kreditno društvo. 4